

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ БІЗНЕСУ: ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ТА БЕЗПЕКА

Пиріг С. О., канд. екон. наук, Луцький національний технічний університет

Цифрова трансформація є складовою сучасного життя, де цифрові технології впливають на усі сфери життя і дозволяють здійснювати поставлені задачі швидше, ефективніше та підвищувати рівень доступності та якості послуг. Цифрова трансформація це нові інноваційні можливості розвитку, нові форми спілкування та взаємодії бізнесу, але і також нові виклики щодо кібербезпеки, особистих даних та бізнес-моделей.

Пандемія та військовий стан стали драйвером цифрових трансформацій. Якщо на початку 2020 року більшість підприємств ще опиралися цифровізації бізнесу то сьогодні вже бачимо їх розуміння переваг цифрових технологій. Але потрібно розуміти, що технології це лише «мозаїка», що складається в інноваційне полотно, і тільки людина – є основним її елементом сполучення, що взаємодіє з новим обладнанням, з програмами та клієнтами.

Цифрова трансформація змінює спосіб ведення бізнесу, бізнес-процесів, моделей та корпоративної культури, її «можна уявити як зміни, які спричинені трьома взаємопов'язаними силами: нові технології, нові бізнес-моделі, нові звички» [1], що спричинено створенням нових бізнесів швидше і дешевше, швидким поширенням нових технологій, ефективним використанням даних для прийняття рішень в управлінні бізнесом, а також гнучкістю, де за новими прийомами у роботі більша увага приділяється користувачьким потребам, а не продуктам.

«Цифрова трансформація бізнесу поширена у світовому економічному просторі. Зокрема, за результатами дослідження компанії «Enterprise Strategy Group» у рамках проекту «Цикл зрілості ІТ трансформацій» серед тисячі підприємств США, Великобританії, Німеччини, Китаю, Японії та інших країн світу 12 % підприємств використовують застарілі технології та не відповідають ІТ вимогам. Водночас 83% респондентів або активно розвиваються, упроваджуючи нові цифрові технології, або є їх прихильниками та активно застосовують інновації і лише 5% підприємств визнані повністю трансформованими. Також зазначено, що 71% респондентів підтверджують важливість цифрових технологій для подальшого розвитку підприємства та підвищення його конкурентоспроможності. Цікавим є той факт, що 96 % із тих, хто пройшов трансформаційні перетворення, уже наступного року подвоїли доходи порівняно з плановими» [2].

До основних принципів цифрової трансформації відносять:

- централізоване зберігання даних (усі дані повинні бути доступні з одного центрального місця, що дозволить швидше та ефективніше з ними працювати);
- автоматизація процесів (дозволяє зменшити витрати на ручну працю та збільшити продуктивність);

- конвергенція технологій (різні технології повинні поєднуватись і працювати разом, щоб забезпечити більш ефективну та продуктивну роботу);
- оновлення технологій (технології швидко розвиваються, тому для успішної цифрової трансформації необхідно оновлювати технічне обладнання та програмне забезпечення);
- використання аналітики та штучного інтелекту (дозволяє збирати та аналізувати дані для більш ґрунтовного рішення та покращення ефективності бізнесу);
- інновації (пошук нових ідей, продуктів, змін);
- зосередження на задоволенні клієнта.

Трансформаційні перетворення у бізнесі є метою підвищення ефективності бізнес-процесів, зменшення витрат і ризиків, збільшення прибутковості та зручності взаємодії з клієнтами. Досягнення мети цифрової трансформації включає:

- впровадження цифрових технологій (штучний інтелект Інтернет речей, аналітика даних, хмарні технології) допоможуть у вдосконаленні та автоматизації бізнес-процесів, що забезпечить більшу ефективність та зменшить ризики помилок;
- доступність та аналіз даних забезпечить швидко та якісно збирати, зберігати, обробляти дані, що дозволить полегшити приймання управлінських рішень;
- оптимізацію використання ресурсів, що зменшить витрати та забезпечить більшу ефективність;
- інновації, які допоможуть у розробці нових послуг та продуктів, і забезпечать конкурентну перевагу на ринку;
- покращення взаємодії з клієнтами за допомогою використання електронних каналів зв'язку, соціальних медіа та інтерактивних додатків.

Усі вказані трансформаційні перетворення допоможуть бізнесу досягнути більшої ефективності в діяльності і привести до зростання доходів та конкурентоспроможності. Ключовими аспектами цифрової трансформації бізнесу є: впровадження передових цифрових технологій, таких як штучний інтелект, аналітика даних, Інтернет речей, блокчейн і роботизація, що дозволить підприємствам створювати нові цифрові продукти та сервіси, автоматизувати процеси та оптимізувати бізнес-операції; розвиток електронної комерції – дозволяє українським компаніям виходити на міжнародні ринки та залучати клієнтів з усього світу; використання цифрових маркетингових інструментів, таких як соціальні медіа, контент-маркетинг та персоналізація, допомагає просувати продукти та послуги більш ефективно та залучати нових клієнтів; збір та аналіз великих обсягів даних (Big Data) надає компаніям можливість отримувати цінні інсайти про ринки, споживачів та конкурентів, а використання інструментів інтелектуального аналізу даних допомагає приймати кращі управлінські рішення, прогнозувати тенденції та адаптуватися до змін.

При усіх перевагах цифрової трансформації збільшуються обсяги даних та доступність інформації, створюючи нові загрози для безпеки бізнесу, тому

використання інформаційно-аналітичного забезпечення є надзвичайно важливим інструментом у забезпеченні безпеки, а саме:

- при збільшенні обсягів інформації – інформаційно-аналітичне забезпечення допомагає систематизувати дані для подальшого аналізу, управління та виявлення загроз;

- можливість аналізувати інформацію в реальному часі за допомогою системи моніторингу та аналітики, що дозволить швидко виявляти загрози та на них реагувати;

- використання штучного інтелекту в інформаційно-аналітичному забезпеченні допомагає виявляти загрози, що можуть бути непоміченими людьми;

- умови цифрової трансформації вимагають підвищеної уваги до кібербезпеки, де інформаційно-аналітичне забезпечення допомагає виявити потенційні загрози та слабкі місця в інформаційній системі і розробляти стратегії їхнього запобігання;

- інформаційно-аналітичне забезпечення дозволяє автоматизувати процеси збору та аналізу даних для ефективного реагування бізнесом на загрози та їх швидкого уникнення;

- при обміні даними з партнерами та постачальниками інформаційно-аналітичне забезпечення встановлює контроль над доступом до даних та забезпечує їх безпеку;

- цифрова трансформація вимагає дотримання стандартів безпеки та відповідності законодавчим вимогам, де інформаційно-аналітичне забезпечення допомагає відслідковувати цю відповідність;

- швидка зміна технологій вимагає постійного навчання персоналу, а інформаційно-аналітичне забезпечення служить для їх навчання у сфері кібербезпеки та безпеки інформації.

Загалом, цифрова трансформація бізнесу може забезпечити Україні конкурентні переваги на ринку, прискорити економічний розвиток та сприяти залученню іноземних інвестицій. Проте, для досягнення успіху необхідна належна підтримка з боку уряду, розвиток інфраструктури та відповідні правові рамки щодо забезпечення цифрової сфери. На сьогодні, інформаційно-аналітичне забезпечення в умовах цифрової трансформації є ключовим компонентом у забезпеченні безпеки бізнесу, дозволяючи ефективно аналізувати великі обсяги даних, виявляти загрози та приймати вчасні заходи для їх запобігання.

Список використаних джерел:

1. Верховодов А. Цифрова трансформація та інновації: що це насправді? URL: <http://surl.li/cthdx> (дата звернення: 10.10.2023).

2. Івахненко О. М. Цифрова трансформація бізнесу // Маркетинг у цифровому середовищі: підручник / за заг. ред. Н.Є. Летуновської, Л. М. Хоменко. Суми: Сумський державний університет, 2021. С.85-93.

3. Україна 2030E – країна з розвинутою цифровою економікою. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html> (дата звернення: 14.10.2022).